

Erik

Södra lappmarkens starke man

Den som säger att Trosa är världens ände har aldrig besökt Erik Dahlberg i Södra Hornsjö, fem mil från Vilhelmina. Vägen smalnar för vare kilometer, och dammet yr bakom bilen. Sista biten av vägen har en sådan där riktigt gammaldags gräsremsa i mitten. Slutligen så öppnar sig ändå terrängen, och där på gården står han, Erik Dahlberg, reumatikerföreningens ordförande i Södra Lappmarken.

Han står där bredbent och glatt leende, med en rejäl livrem runt magen och i den hänger som sig bör en lika rejäl kniv. Det är en bedövande vacker trakt, huset och omgivningen med sjön nedanför liknar ett vykort. Naturligtvis finns här ingen el, men som den härdige man han är har han byggt ett eget vindkraftverk, och för säkerhets skull också ett dieselkraftverk på 16 KW som står och mullrar i verkstaden. Erik Dahlberg är en personlighet med talets gåva, glitter och skratt i ögonen. Han kan sin bygd och känner varenda människa inom flera mils radie.

Han är född i Tärnaby, och är ett av 23 syskon, varav nio helsyskon.

– Vid 16 års ålder gick jag på sjön. Pappa hade dött och vi var många syskon hemma, några jobb fanns inte och jag hade aldrig varit längre än Storuman. Två år var jag på sjön, gick

mestadels på Medelhavet, vi fraktade virke, timmer, koks och sockerbeter. När jag kom hem gjorde jag lumpen vid Jägarskolan i Kiruna, jobbade lite åt Vattenfall. Ett tag försökte jag vara modern och flyttade till södra Sverige, där jag jobbade på SKF i Hällefors och även ett tag i Horndal. Men det gick ju inte. Jag var tvungen att flytta hem. Vi norrlänningar passar nog inte söderut.

Antingen de passar söderut eller inte, så är norrlänningar tydligen tusenkonstnärer. Inget tycks vara omöjligt. För tillbakakommen fortsatte han att arbeta med vägbyggen, han körde bandtraktor och grävmaskin. De reumatiska besvären gjorde dock att han fick sadla om, och på 80-talet körde han turistbussar ut till Europa och vintertid körde han skolbarn. Och det var inte reumatismen som gjorde att han fick förtidspension, det var diabetes som satte stopp för karriären som busschaufför.

– Diabetesen gjorde att jag inte längre tilläts köra varken buss eller taxi. Men hade jag inte blivit sjuk, så hade jag fortsatt med vägbyggena.

Reumtoid artrit (RA) har han haft i drygt 30 års tid, och lika länge har han ätit 20 mg kortison om dagen. Och i mitten av sjuttioalet var reumatismen så besvärlig så han låg

inlagd väldigt mycket på sjukhus, vid ett tillfälle hela 10 månader. Men han sköter sjukdomen på sitt eget speciella sätt, utan någon hjälp från specialister.

– Läkarbesöken sker en gång om året. Inte fasen ids jag åka dit oftare, och inte blir jag bättre av det heller. Någon sjukgymnastik har i stort sett aldrig behövts, jag har rehabiliterat mig själv genom arbete här hemma.

Lokalordförande sedan tre år

Han håller inte bara reda på vad grannarna styr och ställer med (och det är milavstånd till de flesta av dem) han har även god ordning och överblick i sin förening som omfattar Åsele, Dorotea och Vilhelmina kommuner med totalt 146 medlemmar. Diagnosombud finns för samtliga råd. Medlemsmöten hålls 3 ggr per år, en gång i vardera kommun. 30-40 medlemmar brukar dyka upp. Och Unga Reumatikers organisation i de fyra norrlandslänen ser ut att lyckas. Erik är ledamot i distriktsstyrelsen. Deras utbildningar är oftast förlagda till Skellefteå och dit är det 35 mil. Och det är avstånden som gör att det är svårt att bedriva verksamhet.

– Jag önskar att våra diagnosombud kunde delta på styrelsemötena i föreningen, men pengar finns inte till reseersättning. Pengarna räcker helt enkelt inte om alla fem skulle

involveras i styrelsen. Och det är synd, diagnosombuden är otroligt viktiga i föreningsarbetet.

Men det är en viss period som allt föreningsliv ligger totalt nere. Då verkar varenda människa vara på annat håll:

– Älgjakten här uppe är helig. Under den tiden går det inte att få någon att ställa upp överhuvudtaget. Alla är ute i skogen med bössan.

Nu börjar han bli lite trött på att vara ordförande, och vill egentligen lägga av. Han har inte tid att styra och ställa med möten och läsa en massa papper. Han visar upp sina händer, som visar mer spår av yrkesarbete än av reumatism, trots att samtliga fingrar är opererade och båda höftlederna med för den delen. Och det är nog tiden som idrottsman som gjort att han fortfarande har en sådan fart i kroppen, en sådan fart så sjukdomen inte hunnit i fatt honom. Han har en verkstad på gården, och den är fylld med allehanda ting och maskiner, och allt tycks han bygga och reparera själv.

En mångsysslade man

Huset de bor i byggdes på gården där frun Mona är född. Det var först tänkt som sportstuga men fungerar nu som aretruntbostad.

Huset har han byggt själv med hjälp av frun och sonen. En hel del av möblerna är egentillverkade, och det är inga fuskverk. Det är vackra funktionella möbler. Det är inga problem att få tag på virke vare sig till möbler eller bränsle.

– Jag går till skogen och hugger ner en gran, eller så tar jag hand om en tall som blåst omkull, tar fram skotern och kör till sägen. Vi använder ett Jonsereds bensindrivet sågverk, det går alldeles utmärkt. Med en tumställare ställer vi in mätten.

– Till uppvärmning används kökspisen och en kamin finns i rummet. Dessutom har jag en ung hustru. Det har fungerat i alla tider, och fungerar än idag. Vindkraftverket räcker till dagligt husbehov, men när jag ska köra igång 380 volts grejer, som svetsen till exempel, då använder jag dieselmotorkraftverket.

Måndag-onsdag-fredag kommer posten till postlådan som ligger 8 kilometer bort. Erik plogar själv vägen dit, och för att få gårdspan ren från snö, används snöslungan. I den rymliga verkstaden förevisar han en älgdragare, som han tillverkat några stycken av och sålt.

– Det är en minitraktor med vinsch som älgjägarna och även renskötarna använder i skogen. Mycket behändig och omtyckt. Både jag och Mona jagar givetvis älg, och Mona är en sjuårdeles älgjägare, hon är en bland de bästa i jaktlaget.

Att bo avsides och att vara helt oberoende av andra passar denne 58-åriga unga yngling som handen i handsken.

– Jag tänker bo så här så länge jag lever. Jag längtar inte efter vare sig teater eller storstadsliv. Får hoppas på hjälp från vår Herre när den dagen kommer. Men kanske ändå att vi så småningom flyttar in till Vilhelmina vissa vintermånader. Men det är ju ändå detta som är livet, att kunna leva så här, att till exempel åka ut och lägga några nät i sjön.

– Eller att skjuta en orre, en tjäder och ett och annat rådjur som spatserar förbi husknuten allt som oftast.

Då trivs Erik.